

Justis- og beredskapsdepartementet

Oslo, 30. mars 2026

Hørings svar- Lov om avtaler med forbrukere om leie av ting (leieloven)

Viser til høringsforslag sendt ut 22. desember 2025 og sender med dette våre kommentarer.

Naturvernforbundet takker for invitasjonen til å kommentere høringsforslaget. Vi støtter behovet for en leielov, og mener forslaget i stort er gjennomarbeidet og velbegrunnet.

I tillegg til å styrke og klargjøre forbrukerrettighetene, blir lovforslaget satt i sammenheng med ønsket om en mer sirkulær økonomi. I dag er norsk økonomi [bare 2 prosent sirkulær](#), mens f.eks. nederlandsk økonomi er [24,5 prosent sirkulær](#). Norge må med andre ord gjøre mye for å komme på nivå med andre land og til slutt til et bærekraftig nivå. Denne loven legger til rette for en riktig utvikling ved å gjøre det enklere og tryggere å leie i stedet for å eie ting, slik at de kan deles på flere personer og redusere det totale ressursnivået.

Naturvernforbundet støtter departementet i at økt bruk av leie i stedet for å eie vil være ett av mange tiltak som må til for å redusere råvareforbruket vårt, som er på hele [208 millioner tonn årlig](#). Redusert råmaterialuttak og det å beholde tingene som er produsert lengre vil medføre mindre belastning på natur og klima, og er vårt hoved perspektiv i kommentarene videre.

Utrygghet på de områdene vi påpeker kan gi mindre motivasjon til korttidsleie, som er den leieformen som i størst grad er med på å minske belastningen på total ressursbruk. Rettigheter bør i størst mulig grad være like kjøp for at flere vil ønske å leie i stedet for å eie.

Naturvernforbundets kommentarer er videre sortert etter paragraf.

DELINGSØKONOMI og §§1 og 2.

Delingsøkonomi kan defineres som «mennesker som koordinerer anskaffelse og distribusjon av en ressurs mot betaling eller annen kompensasjon», og omfatter både monetære og ikke-monetære transaksjoner. [Belk \(2014\)](#). I tillegg inkluderer delingsøkonomi «konsum av varer og tjenester gjennom aktiviteter som utleie, bytte eller handel». Andre sentrale begrep er «peer to peer-økonomi, tilgangsbasert økonomi og samarbeidskonsum). Slik delingsøkonomi forstås, også i definisjonen i kapittel 5, er deling «folk imellom», basis. Først når omfanget av ressursdeling når et visst omfang blir det interessante forretningsmodeller.

Naturvernforbundet stusser derfor over at lovforslaget, uten nærmere diskusjon, snevrer det inn til å gjelde forholdet mellom næringsdrivende og private. På side 139, under §2, står det riktignok at «*en annen type avtale det kan være aktuelt å gi loven virkning for, kan være avtaler mellom forbrukere, men hvor det likevel er skjevt styrkeforhold mellom partene...*»

Lovforslaget henviser ofte og gjennomgående til husleieloven, som også gjelder om utleier er en privatperson. Naturvernforbundet tror delingsøkonomi vil utvikle seg raskt og at loven må tydelig innrettes mot avtaler privatpersoner imellom fra starten av og dermed tas inn i lovens formål og virkeområde. Privat leie vil etter definisjonen på delingsøkonomi av natur først og fremst være kortvarig.

Vi har ikke tatt stilling til alle språklige og andre endringer det vil medføre å innlemme leieavtaler mellom private.

Det kan også være uklart hvorfor loven først skal tre i kraft når «tingen er individualisert». Utleier kan ved å legge til «eller tilsvarende» i beskrivelse av leieobjekt, flytte leiers rettigheter til overleveringstidspunkt, hvor leier har langt mindre valgfrihet.

§2. VIRKEOMRÅDE

Lovforslaget er sterkt knyttet til leie av «ting». I dag er stadig flere fysiske «ting» avhengig av digitale tjenester for å fungere eller fungere helt etter hensikten, og kan være vanskelig å skille fra hverandre. Selv om det henvises til digitaltjenesteloven, kan det være hensiktsmessig å presisere at også den digitale delen av tjenesten skal kunne brukes etter hensikten, og at dette er utleiers ansvar i leieperioden.

§4 KRAV OM SKRIFTLIG AVTALE

For å tydeliggjøre og sikre forbrukerrettigheter anbefaler Naturvernforbundet at standardvilkår og andre vilkår som ikke er individuelt forhandlet, utformes i tråd med avtaleloven §§ 36 og 37.

§6 LEVERINGEN

Her presiseres det at digitale installasjoner skal være utført for at levering skal ha funnet sted. Det er bra! Men, som Forbrukerrådets nylig framlagte rapport [Breaking free – pathway to a fair technological future](#) viser er den planlagte foreldelsen i digitale tjenester utbredt og driver bruk-og-kast-økonomien videre. Selv om villet digital slitasje og foreldelse er normalt, er det viktig å presisere at slik utdatering ikke inngår i «normal slitasje». Ref §16 første ledd.

Vi foreslår at det tas inn en presisering av at foreldelse av digitale tjenester som er integrert i «tingenes» funksjon, gir grunn til å si opp avtalen. Økodesigndirektivet setter krav om åtte år. Vi ser ingen grunn til at leieforhold skal gi svakere beskyttelse for forbruker.

§16 UTLEIERENS PLIKT TIL Å HOLDE TINGEN I KONTRAKTSMESSIG STAND. 2 ledd

Her fremkommer det at partene kan avtale at forbruker skal stå for vedlikehold av tingen. Selv om det står at slikt vedlikehold må være særskilt angitt, vil en slik forpliktelse kunne standardiseres og «gjemmes bort» i lange standardvilkår. Vi mener vedlikeholdsplikt er spesielt lite egnet for korte leieforhold hvor årsaken til vedlikeholdsbehovet oppstår før leier overtar tingen og gir utleier lite insitament til å utføre vedlikehold mellom utleieforhold. En slik forpliktelse kan også raskt komme i konflikt med at alle kostnader skal oppgis. Dette vil kreve en spesifisert oversikt over hva som inngår i vedlikeholdsansvaret. Også §19 omtaler ansvar for reparasjoner.

§27 TILBAKELEVERING

Her henvises det til at i mangel på avtalt tilbakeleveringssted, skal «samme sted» som tingen ble overlevert leier, anvendes. Det er vanlig å sende ting både i post og få det levert på døra. Her bør det presiseres nærmere hva forpliktelsen innebærer og hvem som eventuelt skal betale. Her bør løsninger med minst frakt prioriteres som utgangspunkt om ikke annet er avtalt.

I fjerde ledd står det at tingen skal leveres i samme stand, unntatt «alminnelig slit og elde». Her er loven uklar og leietaker får bevisbyrden på om skade/slitasje er innenfor hva utleier skal tåle. Også her kommer det inn at slitasje kan ha oppstått før det aktuelle leieforholdet samt at forbruker har mindre kunnskap om tingenes tekniske spesifikasjoner. Erstatningskravet bør også presiseres grundigere. Uklarheter her vil gjøre det mindre attraktivt å leie enn å eie, noe som svekker lovens intensjon. Bevisbyrden bør ligge på utleier.

§31. RETTING OG OMLEVERING

Vi støtter at reparasjon skal være førstevalg dersom mangler og skader oppstår.

KAPITTEL 25. ENDRINGER I FORSKRIFT OM UTMÅLING AV TVANGSMULKT OG OVERTREDELSSESGBYR

Naturvernforbundet støtter at leieloven legges til i grunnlag for overtredelsesgebyr.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

For forbrukerne hjelper det lite å ha rett om man ikke får hjelp til å håndheve retten. Forbrukertilsynet har i dag ikke ressurser eller virkemidler som er effektive nok. I den forbindelse viser vi til endringene i gebyrer for Forbrukerklagenemda som ble innført i 2024. Innføringen av gebyrene undergraver forbrukernes faktiske mulighet til å få sine rettigheter oppfylt. Med vissheten om store gebyrer for klager, minsker næringsdrivendes motivasjon til å inngå forlik. At dette er reelt viser en oversikt over antall saker fra Forbrukertilsynet som viser en halvering av antall saker etter innføring av gebyret. Det viser at gebyret ikke er «bagatellmessig» og dermed, etter Naturvernforbundets syn, i strid med Århuskonvensjonen.

Vennlig hilsen
Anne Guri Solem
Fagrådgiver
Naturvernforbundet